

Handläggare
Frida Jonasson
Telefon: 08-50820513

Till
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd 2025-01-23

Remiss av motion om att säkerställa kontinuitet inom hemtjänsten

Svar på remiss från kommunstyrelsen, rotel VI, dnr KS 2024/947

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd är remissinstans för Motion om att säkerställa kontinuitet inom hemtjänsten av Linnéa Vinge (SD) och Liliane Åkerlund (SD). Motionärerna beskriver att fundamentet för en god hemtjänst är kontinuitet och personkännedom. I motionen föreslås att berörda nämnder ges i uppdrag att implementera att alla hemtjänstbesök ska aviseras till brukaren via SMS med namn på vårdperson samt att reformera ersättningssystemet inom hemtjänsten i syfte att uppnå kontinuitet och minska antalet olika vårdpersoner som besöker brukaren.

Förvaltningen arbetar aktivt för att främja kontinuitet och personkännedom inom hemtjänst i egen regi. Gällande förslaget om att avisera alla hemtjänstbesök via SMS, ser förvaltningen utmaningar så som omfattande tekniska och administrativa resurser. Rörande en reform av ersättningssystemet ser förvaltningen att det redan finns incitament för att mäta kontinuitet inom nuvarande system. En ytterligare reform riskerar att skapa onödig administration och ökade kostnader. Förslagen behöver analyseras vidare för att säkerställa att de är genomförbara och bidrar till verksamhetens övergripande mål utan att påverka andra prioriterade områden negativt.

Förvaltningen föreslår att Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bakgrund

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd är remissinstans för Motion om att säkerställa kontinuitet inom hemtjänsten av Linnéa Vinge (SD) och Liliane Åkerlund (SD). Remissen inkom från

kommunstyrelsen till stadsdelsnämnden den 4 oktober 2024 och ska besvaras senast den 14 februari 2025. Övriga remissinstanser är stadsledningskontoret, äldrenämnden, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd och Kommunal Stockholm.

Ärendet

I motionen beskrivs att hemtjänsten fyller en avgörande funktion för att garantera äldre stockholmare en god hälsa och att rätt utförd insats kan leda till att individen ges möjlighet att bo kvar i det egna hemmet och delta i samhället. Motionärerna beskriver att fundamentet för en god hemtjänst är kontinuitet och personkännedom. De beskriver att mötet med många olika vårdpersoner under en kort tidsperiod skapar oro och ångslan hos omsorgstagaren.

Siffror från Socialstyrelsen visar att en äldre med hemtjänst i Sverige i snitt tvingas möta 16 olika ansikten under en tvåveckorsperiod enligt motionärerna. Det anges vidare att hemtjänstanställda vittnar om hur äldre tackar nej till hjälp och känner sig obekväma med nya personer i sitt hem. Därför vill motionärerna att staden ska säkerställa att brukaren i förväg får kännedom om vilken vårdgivare som kommer och förbättra kontinuiteten inom hemtjänsten.

I motionen föreslås att berörda nämnder ges i uppdrag att:

1. Implementera att alla hemtjänstbesök ska aviseras till brukaren via SMS med namn på vårdperson.
2. Att reformera ersättningssystemet inom hemtjänsten i syfte att uppnå kontinuitet och minska antalet olika vårdpersoner som besöker brukaren.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning Social omsorg äldre. Pensionärsrådet fick ärendet den 21 oktober 2024 för möjlighet att lämna ett yttrande.

Pensionärsrådet i Enskede-Årsta-Vantörs yttrande 2024-10-31

1. Rådet anser att det inte är nödvändigt att avisera varje hemtjänstbesök. Det kan eventuellt vara relevant när en ny vårdperson kommer. Avisering via sms förutsätter ju att alla brukare har en mobil och kan använda den, vilket inte alltid är fallet.

2. Rådet anser att ”Social omsorg äldre” under en längre tid arbetat med att minska antalet vårdpersoner och detta arbete har gett resultat.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Motionen lyfter en viktig aspekt för hemtjänsten; att omsorgstagare ska känna trygghet och förtroende för den personal som besöker dem. Förvaltningen delar denna ambition och arbetar aktivt för att främja kontinuitet och personkännedom inom hemtjänst i egen regi. I Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde väljer cirka 60 procent av personer med insatsen hemtjänst den kommunala hemtjänsten.

Genom att organisera personal i mindre geografiska områden skapas förutsättningar för ökad kontinuitet, långsiktiga relationer och en ökad känsla av trygghet för brukarna. Förvaltningens hemtjänst i egen regi arbetar även med fasta scheman och när ändringar i schemat görs kontaktas omsorgstagaren.

Vidare har förvaltningen digitala planeringsverktyg som effektiviserar schemalaggningsen och möjliggör en ökad kontinuitet. Utöver detta erbjuds regelbundna utbildningar för personal med fokus på bemötande, respekt för integritet och individuell omsorg, vilket stärker kvaliteten på hemtjänstinsatserna.

Vad gäller motionens förslag om att avisera alla hemtjänstbesök via SMS med vårdpersonals namn, ser förvaltningen flera utmaningar. Även om intentionen är god, kan en sådan lösning innebära svårigheter. Det kräver omfattande tekniska och administrativa resurser som kan påverka andra viktiga delar av verksamheten. Förslaget förutsätter också att alla omsorgstagare har tillgång till och kan använda SMS, vilket inte alltid är fallet. Alternativa metoder för avisering kan behöva utredas för att säkerställa en lösning som är både inkluderande och praktiskt genomförbar. Ett test har gjorts på Innovationscenters testbäddar där omsorgstagare fått testa surfplattor i hemmet, där bland annat planerare i hemtjänsten lade in vem och vilket besök som skulle genomföras. Ett införande av detta är i dagsläget inte möjligt dels då många omsorgstagare saknar internetuppkoppling och hemtjänsten har inte möjlighet att erbjuda insatsen, dock kan enskilda omsorgstagare vid behov få den som hjälpmedel från regionen.

Vad gäller reform av ersättningsystemet ser förvaltningen att det redan finns incitament för kontinuitet inom nuvarande system, vilket följs upp bland annat utifrån verksamhetsplanen. En ytterligare reform riskerar att skapa onödigt administration och ökade kostnader utan att nödvändigtvis förbättra kontinuiteten i verksamheten. Kontinuiteten mäts idag även vid dubbelbemanning, något som är problematiskt då förvaltningen ser att det främst är av vikt att det alltid finns en känd person hos den enskilde, att den andra personen inte är densamma ser inte förvaltningen påverkar upplevelsen av kontinuitet hos omsorgstagaren. Kontinuiteten inom

hemtjänst egen regi i stadsdelsområdet har under de senaste åren förbättrats gällande antal personer som omsorgstagare möter under en 14-dagarsperiod från 2021 där den låg på 13,9 personer till 2024 då utfallet var 12,64 personer. Stadens snitt för hemtjänst egen regi ligger 2024 på 12,98 personer.

Förvaltningen fortsätter att arbeta för att erbjuda alla medarbetare trygga arbetsvillkor med målet att öka andelen medarbetare som arbetar heltid och är tillsvidareanställda. Heltid utgör normen vid alla nyanställningar och förvaltningen eftersträvar att fler medarbetare som ofrivilligt arbetar deltid kan erbjudas heltid och på så sätt minska andel timmar av timavlönad personal. Detta medför även att kontinuiteten ökar.

Sammanfattningsvis välkomnar förvaltningen motionens fokus på kontinuitet och trygghet, men ser att många av dess intentioner redan hanteras inom pågående arbete. De specifika förslagen behöver vidare analyseras för att säkerställa att de är genomförbara och bidrar till verksamhetens övergripande mål utan att påverka andra prioriterade områden negativt.

Jämställdhetsanalys

Hemtjänsten är ett kvinnodominerat yrke, en ökad kontinuitet kan ses bidra till förbättrade arbetsvillkor. Färre omsorgstagare per anställd och mindre rotation kan skapa en mer hållbar arbetsmiljö, vilket är positivt för kvinnors arbetsvillkor. Samtidigt kan vissa förslag, som SMS-aviseringar, öka den administrativa bördan för personalen, vilket kan leda till ökad stress. Det är viktigt att noga utvärdera hur sådana åtgärder påverkar arbetsmiljön och arbetsbelastningen. För män som arbetar inom hemtjänsten, en grupp som är underrepresenterad, kan ökad kontinuitet och stabilitet i arbetet göra yrket mer attraktivt och bidra till en bättre könsbalans.

För att säkerställa att förslagen främjar jämställdhet behöver de genomföras med hänsyn till både kvinnors och mäns behov och förutsättningar. Tekniska lösningar bör vara användarvänliga och inkluderande för alla omsorgstagare, oavsett kön, och förändringar i arbetsorganisationen måste gynna hela personalstyrkan.

Äldreperspektiv

Kontinuitet inom hemtjänsten bidrar till trygghet, förtroende och en känsla av sammanhang. Detta är särskilt viktigt för äldre som kan befinner sig i en sårbar livssituation präglad av fysisk svaghet, kognitiva utmaningar eller social isolering. När kontinuiteten brister påverkas äldre negativt på flera sätt. För det första kan det leda till ökad otrygghet, då det kan vara psykiskt påfrestande att ständigt behöva introducera sig själv, sina behov och sina rutiner för ny personal. Många äldre har svårt att anpassa sig till förändringar, vilket kan skapa stress och oro, särskilt hos dem med demenssjukdomar där rutin och igenkänning är centrala för att minska förvirring.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Leif Kananen
Avdelningschef
Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsförvaltning

Bilaga

Motion om att säkerställa kontinuitet inom hemtjänsten av Linnéa Vinge (SD) och Liliane Åkerlund (SD)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp, Stadsdelsdirektör	2025-01-07
Leif Kananen, Avdelningschef	2025-01-07